

THE PROBLEMS THAT PRIMARY SCHOOL TEACHERS' ENCOUNTER IN THE FIRST FIVE YEARS IN THEIR PROFESSIONS

Tuncay DİLCİ^{*a} Gökçe DERVİŞOĞLU KALKAN^a

^a Cumhuriyet University, Faculty of Education, Education Sciences Department, Sivas/TURKEY

ABSTRACT

Nowadays, being a primary school teacher that is different from other teaching areas is remarkable in terms of difficulties in the first five years of their professions. Conditions of professionalism and working areas and various problems constitute an extra burden on them. The study based on the survey model aims to find and describe the problems that primary school teachers have in the first five years of their professions. For the study 189 elementary school teachers working and in their first five years in their profession in Sivas were selected randomly. Survey was implemented and results were analyzed with SPSS statistical software. According to the results, most of primary school teachers experience various problems during their first assignment and early years of their profession. These problems were listed as follows: lack of interests of the students, perspective of parents to school, administrative competencies, material deficiencies in schools, heating and substructure issues, problems related to work practices in multi-grade classes etc.

Keywords: *Primary school teacher, professional problems.*

INTRODUCTION

The first stage of primary school teachers working at first grade of the primary schools who constitute the most basic step in the formal education and training, are the architect of multi-sided development of the students. According to the National Education Basic Law, teaching is a specialized profession which undertakes the task of education and training related with administrative tasks. Primary school teaching forms the largest and the most vital part of this system. In this context, primary school teachers are the most important stake-holders who are the architect of personality formation and shapers of the future. Every profession has its own terms of professionalism. It is clear that teachers who have chosen primary school teaching provide the mentioned professionalism; but the problems both they face in pre-training period and in-service training have a negative impact on their motivation. Problems can be ranged as follows; related to employee right notably, issues related to assignments, security problems, training problems.

Problem Statement

What are the problems faced by the primary school teachers during the first five years in their profession?

Sub-Problems:

1. What are the problems about the students?
2. What are the problems about the parents?
3. What are the problems about the physical conditions and equipments of school?

* **Co-Author:** tuncaydilci@gmail.com

Purpose

This study aims to determine the problems that the primary school teachers faced during the first five years in their professions and make suggestions.

Limitations

The study is limited in consisting a hundred and twenty-nine primary school teachers working at eleven primary schools in Sivas center during 2010-2011 educational periods. Teachers working in the villages and districts are not included in the study.

METHOD

Research Model

This is based on survey model as it aims to describe the existing case. In this study, it aims to determine the problems that primary school teachers faced during the first five years in their professions by means of taking their opinions on this subject.

Population and Sample

The population consists of the primary school teachers working in Sivas center during 2010-2011 educational periods. The sample is determined by randomized selection technique. Thus a hundred and twenty-nine primary school teachers that are volunteers and working at eleven primary schools in Sivas center are determined by randomly.

Data Collection Instrument

In this study, a survey is used as a data collection instrument. In order to develop the instrument, first of all the content is specified and conceptual explanations and studies based on research in literature are investigated. After this investigation, thirty-six items consisting of the problems faced with the primary school teachers during the first five years in their professions are composed. The opinions of the three teachers and academicians about the representation and characteristics of language and expression in items are taken in to consideration. Thus, content and face validity of the survey are provided. The survey consists of two parts. The first part includes five questions related to demographical features and the second part consists of thirty-six questions determining the problems of the teachers.

Data Collection

The surveys are applied to the schools taken in to the study by the researches in a suitable time.

Data Analysis and Interpretation

The collected data by the help of responses to the items provides an assesment that is at the classification phase. The survey data are evaluated in the item level as they do not provide a constant score. According to Aiken (1997), scoring the responses to the survey is a basic coding and classifying issue. These kind of codings do not make the responses suitable for the mathematical processes (addition, subtraction, multiplication, division) (Kilmen ve Demirtaşlı, 2009). In this study, collected data from the survey are analysed by the help of SPSS 17 Statistical Package for Social Sciencies. Due to the reasons mentioned above, frequency and the percent of he responses to the items are calculated. Cramer's V was applied in order to reveal correlation between the responses of the items and demographical and Professional

characteristics in the frames of the study. According to Özdamar (2004), when two categorical variables consist of more than two categories, then Cramer V coefficient is used to show the diversity together (Kilmen ve Demirtaşlı, 2009). Significance level of the statistics depends on .05 level.

FINDINGS

- ✓ Among teachers, excess were seen of male in gender distribution .
- ✓ In the context of sample, range between 31 and 40 years group is mainly reflected in the study.
- ✓ While seniority years of the teachers is seen at least 5-10 years, other seniority years are reflected close to each other in the table.
- ✓ 72.1 % of the primary school teachers shown in a graduate degree is reflected in the data.
- ✓ The findings that primary school teachers live mainly in cities before the start of their profession are reflected.
- ✓ Teachers have a disappointment with the places they are assigned in.
- ✓ Teachers, especially in literacy teaching increase their professional experiences with the professional practice.
- ✓ Teachers have reported that the information they get from universities doesn't help much in practice.
- ✓ It is reached that teachers are insufficient to motivate students in class.
- ✓ According to the teachers, they have problems with village life and communication problems of parents.
- ✓ For the teachers, sub-structure problems and stove-heated schools are perceived as a serious problem.
- ✓ In the absence of public housing in villages, the lack of housing for rent and settle leave teachers in a difficult position.
- ✓ Teachers, especially during internships are of one mind about not having enough informing and guidance process.
- ✓ Primary school teachers with female gender compared to male gender have reported that they have more difficulties in the first assignment.
- ✓ It is reported that city-based teachers have more difficulties in any district and village life.
- ✓ Teacher group having problems with parents is determined as they lived in the district before.

SUGGESTIONS

- ✓ Faculties of Education's teacher training programs and course content should be reviewed.
- ✓ Pre-service teachers should have an internship as a long-term application based on rural schools.
- ✓ Orientation training given after assignment should be more heavy and realistic.
- ✓ Substructure problems related to village schools must be solved in advance.
- ✓ Suggestions such as school administrators and primary school supervisors need to get postgraduate education are ranged.

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MESLEĞİN İLK BEŞ YILINDA KARŞILAŞTIĞI PROBLEMLER

ÖZET

Günümüzde uygulama şekli olarak diğer öğretmenlik alanlarından farklı olan sınıf öğretmenliği, mesleğin ilk yıllarında yaşanan zorluklar yönüyle de dikkat çekicidir. Gerek meslekleşme koşulları, gerekse çalışma alanları sınıf öğretmenleri üzerinde çok yük oluştururken, değişik problemler bu öğretmenlerin işini daha da zorlaştırmaktadır. Tarama modelinde yapılan bu çalışmayla sınıf öğretmenlerinin mesleğin ilk beş yılında yaşadığı sorunlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın Sivas ili merkezinde çalışan kıdemi 5 yılın altında 189 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlere verilen anketlerin sonuçları SPSS istatistik programında değerlendirilip raporlaştırılmıştır. Araştırma sonucuna göre sınıf öğretmenlerinin büyük kısmı ilk atamaları ve görevlerine başladıktan sonra birçok problemle karşılaşmaktadırlar. Bu problemlerin başlıcaları; öğrencilerin derslere karşı ilgisizliği, velilerin okula bakış açısı, okullarda materyal eksiklikleri, ısınma- alt yapı sorunları, birleştirilmiş sınıflarda çalışma pratiklerine ilişkin sorunlar olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmeni, mesleki sorunlar, Eğitim, Öğretim

GİRİŞ

Öğretmen, formal eğitim veren kurumlarda öğretimi istendik yönde planlı ve programlı bir şekilde koordine eden kişidir. Bir ülkenin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasında; çağdaşlaşmasında; halkın refah ve huzur içinde yaşamasında temel unsur insan ve o insana verilen eğitimin baş aktörüdür. Öğretmen bir meslek insanı olarak kendisine yasalarla tanımlanmış alan ve sınırlar içerisinde görev yapan kişidir. Buna göre toplumsal mimar olarak öğretmen davranışa dönük değişimleri Kılavuzlayan meslek insanıdır.

Tarihin her döneminde var olduğu bilinen bilge insanların davranışa dönük erdem kazandırma çabası olmuştur. İnsan kişiliğinin en kritik dönemi gelişimin ilk yıllarıdır (Özdemir ve d. 2012). Bu noktada ilköğretimin birinci kademesinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenleri karşımıza çıkmaktadır. Sınıf öğretmeni; görevlendirildiği sınıfa özgü öğretim programının öngördüğü çalışmaları planlayan, bu çalışmaları yönetip değerlendiren ve her öğrencinin sorunuyla yakından ilgilenen öğretmen olarak tanımlanmaktadır(Eğitim Terimleri Sözlüğü 1974). Eğitim örgütlerinin temel basamağında görev yapan sınıf öğretmenlerinin. Öğrencilerin geleceğinde çok önemli bir yere sahip oldukları bilinen bir gerçektir. Bu anlamda çocuk gelişiminde bilişsel, duyuşsal ve beceriye dönük şekillenmeler sınıf öğretmenin o döneme hitap eden performansı ile yakinen ilintilidir. Böylesine kritik bir döneme damgasını vuran sınıf öğretmenlerinin hizmet öncesi ve hizmet içi yetiştirilmeleri büyük önem arz etmektedir.

Kuşkusuz tüm öğretmenlerin özellikle de, eğitim ve öğretimin ilk temellerini atan ve önceleri beş yıl önümüzdeki yıllarda ise dört yıl gibi uzun bir süreyi birlikte geçirdiğimiz/geçireceğimiz, sınıf öğretmenlerimizin üzerimizdeki etkisi büyüktür ve en önemlisi de bu etkilerin uzun sürebileceğidir. Öyle ki; meslek seçimimizde bir takım tutumlarımızda ve davranışlarımızda sınıf öğretmenlerimizden izler taşırız. Bu bağlamda günümüzde büyük çoğunluğu il ve ilçelerde yoğunlaşmış olan sınıf öğretmenliği görev alanı, nadiren de olsa köy yada mezralarda birleştirilmiş sınıf şeklinde de uygulama örnekleri görülmektedir.

Öğretmenlik Mesleğinin Temel Özellikleri

İnsanlarla ilişkiler yönünden öğretmenlik, diğer bazı mesleklerden farklı olarak geniş bir insan kesimiyle ilişki ve etkileşim içinde yerine getirilen bir meslek alanıdır. Cumhuriyetin ilanıyla başlayan süreçte, nüfusunun büyük çoğunluğu kırsal kesimde yaşayan ülkenin kalkınmasında önemli bir görev üstlenmiştir. Bu görevi yerine getirirken mevcut rejimin bekçiliğinin ve artan cehalet ile mücadelede liderlik misyonunu üstlenen öğretmen olmuştur. Öğretmenlik, sadece okul ve sınıf ortamında öğrencilerle değil, okul dışında veliler ve toplumla da iç içe olan bir meslektir. Özellikle hizmet verdiği bölge ve toplum yapısı, kültürü de dikkate alındığında öğretmenden beklentiler de değişebilmektedir. Şöyle ki, küçük bir köy ya da mezradaki bir öğretmen o belde için “köyün en önde gelen, en prestijli” kişisidir. O bölge için öğretmen “her şeyi bilendir”. Bu bağlamda gerek bilimsel gerekse sosyal alanda öğretmenin önemine sıkça vurgu yapılmaktadır. Caldicott(1998) çabaları tüm yeryüzünün geleceğini etkilediğinden öğretmenler toplumdaki en önemli üyeler ve en çok sorumluluğu olanlardır. Ayrıca öğretmenler geleceğin şekillenmesine yardım ederler ve etkileri sonsuza dek sürer (Education World, 2008). Bununla birlikte öğretmen mezra, köy, kasaba ve şehir ayrımı yapılmaksızın nerede çalışırsa çalışsın en çok muhatap oldukları insan grubu kuşkusuz öğrencilerdir (Çelikten, Şanal, Yeni 2005: 213). Öğretmenlerin işlerini yaparken öğrencilere hem bilgi aktarıcı, hem yönlendirici ve yol gösterici hem de örnek olduğu kabul edilmektedir.

Öğretmenlerin Sorunları

Göreve yeni başlayan öğretmenlerin çevreye uyum sağlamada sıkıntılar yaşaması beklenir. Ancak bu zorlukların üstesinden nasıl geleceğini bilmek önemlidir. Korkmaz, Şaban, Akbaşlı'nın (2004), yaptıkları araştırmanın sonuçlarına göre, göreve yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu, öğretmenlik mesleğine uyum sağlamada ve bu mesleği başarılı bir şekilde icra etmede çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu bağlamda göreve yeni başlayan öğretmenlere Milli Eğitim bünyesinde ilgili eğitim bölgelerinde çevreye uyum seminerleri verilmektedir.

Diğer taraftan Sadioğlu ve Oksal (2008) işaret ettikleri gibi, sınıf öğretmenleri başta okuma, yazma olmak üzere uygulama pratiklerinde sıkıntı yaşamaktadırlar. Bu problemlerin yanı sıra öğretmenler özellikle ilk yıllarında disiplin problemleri yaşamaktadırlar. Eleser (2008)'e göre öğretmenlerin disiplin sorunun nedenlerine ilişkin görüşlerinde “öğretmenlerin davranışlarının tutarsız olmasını” temel sorun olarak saptamıştır.

Varış'a (1973 akt. Baykara) göre, bir eğitim sisteminin kendisinden beklenen başarıyı gösterebilmesi, sistemin önemli ögesi olan öğretmenlerin bilişsel, duyuşsal ve devinimsel yönden nitelikli olmasına bağlıdır. Öğretmenlerin çok yönlü yetişmesi eğitim sisteminin istendik öğretmen profili için gereklidir. Bu bağlamda öğretmenin düşünsel tutumu, olaylara karşı duygusal tepkileri, çeşitli alışkanlıkları ve öğrencilere yaklaşımı büyük ölçüde önemlidir. Öğrenciler, çoğunlukla öğretmenin anlattığı konudan çok, onun yaklaşım biçiminden ve olayları yorumlama biçiminden etkilenmektedir (akt, Şenel, 1999). Bu noktada öğretmenlerin iyi bir psikolog ve insan okur yazarı olmaları beklenir.

Yukarıda söylenenlerin ışığında öğretmenlik mesleğinin genelde tüm branşlarda özelde ise sınıf öğretmenliği alanında birçok sorunu olduğu bilinmektedir Bu sorunlar idari, mali, yönetsel, eğitimsel ve çevresel içerikli sorunlardır(Talim Terbiye Dairesi, 1982; Özpınar ve Sarpkaya,2010) İşte bu çalışmayla sınıf öğretmenlerinin göreve başladıkları günden itibaren ilk beş yıl içerisinde karşılaştıkları öne çıkan problemlerinin neler olabileceğine ilişkin durum tespit edilmesi amaçlanmıştır.

1.1. Problem

Sınıf öğretmenlerinin mesleklerinin ilk beş yılında yaşadıkları problemler nelerdir?

1.2 Amaç

Araştırmanın amacı; sınıf öğretmenlerinin mesleklerinin ilk beş yılında yaşadıkları, öne çıkan problemleri saptamaktır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır;

1. Öğrenciden kaynaklanan problemler nelerdir?
2. Veliden kaynaklanan problemler nelerdir?
3. Okulun fiziksel şartlarından ve donanımından kaynaklanan problemler nelerdir?

1.3. Sınırlılıklar

Araştırma;

2010- 2011 eğitim-öğretim yılında Sivas İli merkezindeki 11 ilköğretim okulunda çalışan 189 sınıf öğretmeni ile sınırlıdır. Köy ve ilçelerde çalışan sınıf öğretmenleri kapsam dışı bırakılmıştır.

YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma var olan durumun betimlenmesini amaçladığı için betimsel tarama modelindedir. Araştırma kapsamında, sınıf öğretmenlerinin mesleklerinin ilk beş yılında yaşadıkları problemler belirlenmeye çalışılmıştır. Tarama modelleri, var olan durumu olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlayan araştırma türüdür. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar 2003).

2.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; 2010-2011 eğitim öğretim yılında Sivas İli merkezindeki ilköğretim okullarında çalışan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklem belirlenmesinde random atama tekniği kullanılmıştır. Bu amaçla rastgele seçilmiş Sivas İli merkezindeki 11 ilköğretim okulunda görev yapmakta olan ve araştırmaya gönüllü olarak katılan çalışma kıdem yılı 5 yılın altında olan 189 sınıf öğretmeni araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur.

2.2.1. Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Özellikler:

Araştırmaya katılan toplam 189 öğretmenin 84'ünün (%41,9)'erkek, 105'inin (%58,1) kadın olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin (% 4,7)'si 22-30 yaş arasında, (% 55'i) 30-40 yaş arasında, %40,3'ü 41 ve üzeri yaşadadır. Ön lisans mezunu öğretmenlerin sayısı 54 (%28,3), lisans mezunu öğretmenlerin sayısı 123(% 64,4), yüksek lisans mezunu öğretmenlerin sayısı 12, (% 6,3) tür. Öğretmenlerin mesleğe başlamadan önce 36'sının (%18,8) köyde, 53'ünün (%27,7) ilçede, 100'inin (%52,3) şehirde yaşadığı tespit edilmiştir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Araştırma kapsamında kullanılacak anketin geliştirilmesinde öncelikle kapsam belirlenmiş ardından ilgili alan yazındaki kavramsal açıklamalar ve araştırma temelli çalışmalar incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda sınıf öğretmenlerinin mesleklerinin ilk beş yılında yaşadıkları problemleri kapsayan 36 ifade yazılmıştır. Hazırlanan 36 ifadeye ilişkin üç

akademisyen ve 3 öğretmenden ifadelerin ilgili boyutları temsil etme durumunu, dil ve anlatım özellikleri açısından uygunluğunu değerlendirmeleri istenmiştir. Böylece anketin uzman görüşüne dayalı olarak kapsam ve görünüş geçerliği sağlanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. I. Bölüm demografik özellikleri kapsayan 5 sorudan, II. Bölüm ise öğretmenlerin problemlerini saptayıcı içerikten oluşmuştur. 36 maddeden oluşan anket, toplam 189 kişiden oluşan sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır. Anketten elde edilen veriler, SPSS programına aktarılarak ölçme aracının güvenilirlik testi yapılmıştır. Anketin güvenilirlik katsayısı (Cronbach Alpha) ,8977 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçta anketin güvenilirlik derecesinin yüksek olduğunu göstermektedir.

2.4. Verilerin Toplanması

Anketler araştırmacılar tarafından araştırmaya katılan öğretmenlerin bağlı oldukları okullara gidilerek uygun bir zaman dilimi içerisinde uygulanmıştır.

2.5. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Anket maddelerine verilen tepkilerle toplanan bilgilerin verdiği ölçme bilgisi sınıflama düzeyindedir. Sürekli puan vermedikleri için anket verileri madde düzeyinde değerlendirilir. Aiken (1997 akt. Büyüköztürk'e göre, anketlere verilen tepkilerin puanlanması basit bir kodlama ve sınıflandırma konusudur. Bu tür kodlamalar, anketlere verilen yanıtları matematiksel işlemlere (toplama, çıkarma, çarpma, bölme) uygun kılmaz (Akt. Kilmen ve Demirtaşlı). Bu çalışma kapsamında toplam 189 sınıf öğretmenine uygulanan anket yoluyla toplanan veriler, öğretmenlerin, cinsiyet, kıdem yılı, daha önceki yaşadığı yer ve öğrenim düzeyi gibi demografik özellikler esas alınarak SPSS 17,0 (Statistical Package for Social Sciencies) paket programı yardımıyla çözümlenmiştir. Yukarıda sayılan gerekçelerle anket maddelerine verilen tepkilere ait frekans ve yüzdeler hesaplanmıştır. Araştırma soruları çerçevesinde öğretmenlerin demografik ve mesleki özellikleri ile anket maddelerine verdikleri tepkiler arasındaki ilişkinin/bağlantısının ortaya konması için Cramer's V uygulanmıştır. Özdamar (2004)'a göre, iki kategorik değişkenin ikiden fazla kategorisi olması durumunda, birlikte değişimi göstermek amacıyla Cramer V katsayısı kullanılır (Akt. Kilmen ve Demirtaşlı). Elde edilen istatistiklerin manidarlık testi için .05 düzeyi esas alınmıştır. Beşli likert tipinde ölçeklendirilen anket maddeleri, sınıf öğretmenlerine anket maddelerinde yer alan ifadelerin kendileri açısından uygunluğunu 1 ile 5 arasında puan vererek belirtmeleri istenmiştir. Kullanılan ölçeğe ilişkin verilerin değerlendirilmesinde göz önünde bulundurulacak aralık sıralaması aşağıdaki gibidir:

1. Tamamen Katılıyorum
2. Katılıyorum
- 3 Kısmen Katılıyorum
- 4 katılmıyorum
- 5 Hiç Katılmıyorum

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde, araştırmanın amacı çerçevesinde, araştırma sorularına ilişkin bulgular özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmanın problem cümlesi ve alt problemleri verilmiştir. Alt Problemler, sırasıyla cinsiyet, yaş, kıdem, eğitim durumu, öğretmenlerin mesleğe başlamadan önce nerede yaşadıkları değişkenlerine göre incelenmiştir.

3.1.1. Öğrenciden Kaynaklanan Problemler Nelerdir? Alt Boyutuna İlişkin Bulgular

Tablo 1' e bakıldığında öğrencilerin derse karşı ilgisizliklerine öğretmenlerin %67'si meslekten soğudukları şeklinde tepki verdikleri görülmektedir. Buna benzer olarak öğrencilerin derslerdeki başarısızlığına öğretmenlerin %90'ından fazlasının üzüldüğü görülmektedir. Yine Sınıf öğretmenlerinin

tamamına yakını %96 öğrencilerin kişisel bakımlarını yapmamalarından oldukça yüksek düzeyde rahatsız olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 1. Öğretmenlerin öğrenciden kaynaklanan problemlere ilişkin maddelere verdikleri cevapların frekans ve yüzde değerleri

İfadeler	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
8. Öğrencilerin derse karşı ilgisizlikleri beni mesleğimden soğutuyor.	38	19,8	102	53,4	33	17,2	16	8,3	0	0
10. Öğrencilerin derslerdeki başarısızlıkları beni üzüyor.	57	29,9	85	44,5	23	12,1	23	12,1	1	0,7
11. Öğrencilerin kişisel bakımlarını yapmamalarından rahatsız oluyorum.	49	25,6	86	44,9	34	17,7	20	10,4	0	0

3.1.2. Veliden Kaynaklanan Problemler Nelerdir? Alt Boyutuna İlişkin Bulgular

Tablo 2. Öğretmenlerin veliden kaynaklanan problemlere ilişkin maddelere verdikleri cevapların frekans ve yüzde değerleri

İfadeler	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
12. Veliler toplantıların dışında okula gelmiyor.	40	21,1	50	26,4	59	31,2	25	13,2	15	7,9
13. Veliler evde çocuklarının ödevleriyle ilgilenmiyorlar	34	17,9	59	31,2	66	34,9	16	8,4	14	7,4
14. Veliler öğretmenlere baskı uyguluyor	23	12,1	33	17,4	80	42,3	35	18,5	18	9,5
15. Veliler çocuklarının başarısızlıklarını kabul etmiyorlar.	29	15,3	59	31,2	68	35,9	20	10,5	13	6,8
16. Veliler sınıf içi problemlerle yeterince ilgilenmiyor	29	15,3	71	37,5	58	30,6	18	9,5	13	6,8

Tablo 2’ de öğretmenlerin velilerin, toplantıların dışında okula gelmediğine ilişkin görüşleri tamamen katılıyorum ve katılıyorum seçeneğini işaretleyenler diğerlerine göre daha fazladır (%51). Öğretmenler, velilerin öğretmenlere baskı uyguladığına kısmen katılmaktadırlar. Velilerin çocukların başarısızlıklarını kabul etmediklerine tamamen katılan ve katılanların sayısı katılmayanlara göre daha fazladır. Velilerin sınıf içi problemlerle yeterince ilgilenmediklerine ilişkin görüşe katıldıkları görülmektedir.

3.1.3. Okulun Fiziksel Şartlarından Ve Donanımından Kaynaklanan Problemler Nelerdir? Alt Boyutuna İlişkin Bulgular

Tablo 3. Öğretmenlerin okulun fiziksel şartlarından ve donanımından kaynaklanan problemlere ilişkin maddelere verdikleri cevapların frekans ve yüzde değerleri

İfadeler	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
17. Mesleğimin ilk beş yılında sobalı bir okulda görev yaptım.	99	52,3	38	20,1	18	9,5	17	8,9	17	8,9
18. Köyde müdür yetkili olan sınıf öğretmenlerinin okulun tüm fiziki donanımından sorumlu olmaları zor bir durum.	76	40,2	68	35,9	17	8,9	15	7,9	13	6,8
19. Okulda öğretim materyallerinin eksikliğini hissetmiyorum.	21	11,1	32	16,9	31	16,3	69	36,5	36	19,0
20. Temizlik ve hijyen konusunda köy okullarında öğretmenler sıkıntı yaşıyor.	59	31,2	82	43,3	24	12,6	12	6,3	12	6,3

Tablo 3’ de mesleklerinin ilk beş yılında sobalı bir okulda görev yapan öğretmenlerin sayısının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Öğretmenler köyde müdür yetkili olan sınıf öğretmenlerinin okulun tüm fiziki donanımından sorumlu olmalarının zor bir durum olduğuna oldukça yüksek düzeyde katılıyorlar. Okulda öğretim materyallerinin eksik olduğunu düşünen öğretmenlerin sayısı yüksektir. Temizlik ve hijyen konusunda köy okullarında öğretmenlerin sıkıntı yaşadıklarına katılanların sayısı da oldukça yüksek değerde görülmüştür. Bununla beraber öğretmenlerin önemli bir çoğunluğu okulda öğretim materyallerinin sıkıntısının yaşandığını ifade etmişlerdir.

3.2. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Tüm Maddelere Verdikleri Cevapların Bulguları

Öğretmenlerin tüm maddelere verdikleri cevaplardan cinsiyete göre anlamlı olanların bulunabilmesi için Cramer V değerleri Tablo 4' de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre tüm maddelere verdikleri cevapların Cramer V değerleri

Madde No	Cramer V	p	Madde No	Cramer V	p	Madde No	Cramer V	p	Madde No	Cramer V	p
1	,29	,02*	10	,16	,49	19	,09	,89	28	,14	,82
2	,12	,75	11	,15	,40	20	,09	,59	29	,15	,52
3	,14	,60	12	,07	,94	21	,20	,26	30	,21	,21
4	,14	,62	13	,07	,95	22	,14	,60	31	,16	,48
5	,19	,31	14	,09	,89	23	,10	,82	32	,18	,37
6	,17	,27	15	,12	,72	24	,03	,99	33	,14	,42
7	,30	,01*	16	,16	,50	25	,10	,68	34	,18	,36
8	,09	,75	17	,38	,00*	26	,08	,60	35	,16	,31
9	,22	,17	18	,10	,82	27	,21	,18	36	,25	,04*

*p<.05

Tablo 4' de Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre tüm maddelere verdikleri cevapların Cramer V değerlerine bakılmış ve sadece 1, 7, 17 ve 36. maddelerle öğretmenlerin cinsiyetleri arasında anlamlılık bulunmuştur.

3.2.1. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Anlamlı Bulunan Maddelere Verdikleri Cevaplara Ait Bulgular

Cinsiyete göre anlamlı bulunan maddelerin frekansları Tablo 5' te verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin cinsiyete göre anlamlı bulunan maddelere verdikleri cevaplara ait frekansları

İfadeler ve Durumlar		Tamamen Katılıyorum f	Katılıyorum f	Kısmen Katılıyorum f	Katılmıyorum f	Hiç Katılmıyorum f
1. İlk atandığım okulu ve yerleşim yerini görünce hayal kırıklığına uğradım.	E	18	31	13	13	8
7. Mesleğimin ilk yıllarında sınıfta disiplin problemi yaşadım.	K	30	24	31	12	8
17. Mesleğimin ilk beş yılında sobalı bir okulda görev yaptım	E	9	28	18	17	12
36. Müfettişler teftiş sürecinde mesleğin ilk yıllarında olan öğretmenlerin sıkıntılarını dikkate almıyor.	K	6	25	30	34	10
	E	34	22	7	10	11
	K	65	16	11	7	6
	E	14	34	20	10	6
	K	29	10	17	7	6

Tablo 5’ te ilk atandığı okulu ve yerleşim yerini görünce bayan öğretmenlerin erkeklere göre daha çok hayal kırıklığına uğradığını görülmektedir. Mesleğimin ilk yıllarında sınıfta disiplin problemleri yaşadım sorusuna erkek öğretmenlerin daha çok katıldıkları görülürken, araştırma kapsamındaki öğretmenlerden mesleklerinin ilk beş yılında sobalı bir okulda görev yapanların çoğunun bayan öğretmen olduğu görülmüştür. Müfettişlerin teftiş sürecinde mesleğin ilk yıllarında olan öğretmenlerin sıkıntılarını dikkate almadığına erkek öğretmenler daha çok katılmaktadırlar.

3.3.2. Öğretmenlerin Kıdeme Göre Tüm Maddelere Verdikleri Cevapların Bulguları

Öğretmenlerin tüm maddelere verdikleri cevaplardan kıdeme göre anlamlı olanların bulunabilmesi için Cramer V değerleri Tablo 6’ da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin kıdeme göre tüm maddelere verdikleri cevapların Cramer V değerleri

Madde No	Cramer V	p	Madde No	Cramer V	p	Madde No	Cramer V	p	Madde No	Cramer V	p
1	,23	,05	10	,23	,03*	19	,14	,81	28	,15	,71
2	,11	,96	11	,13	,68	20	,15	,38	29	,19	,24
3	,13	,82	12	,21	,10	21	,18	,40	30	,21	,10
4	,15	,34	13	,20	,21	22	,10	,97	31	,17	,51
5	,23	,04*	14	,22	,08	23	,18	,35	32	,17	,48
6	,11	,84	15	,18	,31	24	,13	,23	33	,15	,46
7	,12	,14	16	,14	,77	25	,12	,14	34	,23	,05
8	,20	,65	17	,27	,00*	26	,15	,14	35	,12	,75
9	,16	,54	18	,16	,62	27	,13	,86	36	,12	,72

*p<.05

Tablo 6’ da öğretmenlerin kıdeme göre tüm maddelere verdikleri cevapların Cramer V değerlerine bakılmış ve 5, 10 ve 17. maddelerle öğretmenlerin kıdemi arasında manidar ilişkiler bulunmuştur.

3.2.5. Öğretmenlerin Kıdeme Göre Anlamlı Bulunan Maddelere Verdikleri Cevaplara Ait Bulgular

Kıdeme göre anlamlı bulunan maddelerin frekansları Tablo 7’ de verilmiştir. “İlk yıllarımda üniversitede öğrendiğim bilgileri öğrencilere aktarıırken sorunlar yaşadım” sorusuna 10-15 ve 15-20 yıl arasında çalışma süresi olan öğretmenler daha çok katılırken, “Öğrencilerin derslerdeki başarısızlığı beni üzüyor” sorusuna 5-10 ve 20 yıl üzeri çalışan yılı olan öğretmenlerin daha çok katıldıkları görülmüştür.

5.1. SONUÇLAR

Öğrenciden Kaynaklanan Problemler İlişkin Maddelere Dönük Sonuçlar Sonuçlar:

Öğrencilerin derse karşı ilgisizlikleri öğretmenleri meslekten soğuttu görüşü hakim olmuştur. Öğrencilerin derse karşı ilgisizlikleri beni mesleğimden soğutuyor sorusuna 30-40, 40 ve üzeri yaştaki öğretmenlerin daha çok katıldığı görülmektedir. Bu durumun nedeni klasik eğitim döneminden geçmiş olan bu yaş kategorisindeki öğretmenlerin yorumu ya da bakış açılarına yansıyan geçmişleri olabilir.

Öğrencilerin derslerdeki başarısızlığının öğretmenleri üzdüğü görülürken, “Öğrencilerin derslerdeki başarısızlığı beni üzüyor” sorusuna 5-10, 20 ve üzeri çalışma yılı olan öğretmenler daha çok katılmaktadırlar. Yukarıda ortaya çıkan bu durum öğretmenlerin mesleğinin ilk yıllarında diğer tecrübeli öğretmenlere göre daha idealist ve yöntem bilmezliğinden kaynaklı olabilir.

Tablo 7. Öğretmenlerin kıdeme göre anlamlı bulunan maddelere verdikleri cevaplara ait frekanslar

İfadeler ve Durumlar		Tamamen	Katılıyorum	Kısmen	Katılmıyorum	Hiç
		katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum
		f	f	f	f	f
5. İlk yıllarımda üniversitede öğrendiğim bilgileri öğrencilere aktarıırken sorun yaşadım.	5-10 10-15 15-20 20ve üzeri	3 11 6 3	5 16 26 19	7 18 16 20	3 6 6 11	3 3 4 3
10. Öğrencilerin derslerdeki başarısızlıkları beni üzüyor.	5-10 10-15 15-20 20ve üzeri	5 22 9 18	7 16 34 25	3 5 5 7	3 7 7 3	3 4 3 3
17. Mesleğimin ilk beş yılında sobalı bir okulda görev yaptım.	5-10 10-15 15-20 20ve üzeri	4 26 33 36	5 15 9 9	3 6 5 4	5 3 6 3	4 4 5 4

Veliden Kaynaklanan Problemlere İlişkin Maddelere Ait Sonuçlar:

Öğretmenler velilerin toplantıların dışında okula gelmediğini ifade etmişlerdir.

Velilerin evde çocukların ödevleriyle ilgilenmediklerini ifade etmişlerdir.

Öğretmenler, velilerin öğretmenlere baskı uyguladığına kısmen katıldıklarını dile getirirken, velilerin öğretmene baskı uyguladığına en fazla katılan öğretmenlerin mesleğe başlamadan önce ilçede yaşayanlar olduğu görülmüştür. Yine öğretmenler velilerin çocukların başarısızlıklarını kabul etmediklerini ve sınıf içi problemlerle yeterince ilgilenmediklerini dile getirmişlerdir.

Kılıç ve Abay'ın (2009), yaptıkları araştırmada; birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin, birleştirilmiş sınıf uygulamasında; "öğretmen yeterliliği", "okul olanakları", "programın yapısı", "okul-aile işbirliği" ve "öğrencilerden kaynaklanan sorunlarla karşı karşıya buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç bu çalışmada ulaşılan sonuçlar ile örtüşmektedir.

Okulun Fiziksel Şartlarından Ve Donanımından Kaynaklanan Problemlere İlişkin Maddelere Ait Sonuçlar:

Mesleklerinin ilk beş yılında sobalı bir okulda görev yapan öğretmenlerin sayısının oldukça yüksek olduğu, araştırma kapsamındaki öğretmenlerden mesleklerinin ilk beş yılında sobalı bir okulda görev yapanların çoğunun kadın öğretmen olduğu görülmüştür.

Okulda öğretim materyallerinin eksik olduğunu dile getirirken, temizlik ve hijyen konusunda köy okullarında öğretmenlerin sıkıntı yaşadıklarına katılanların sayısının oldukça fazla olduğu görülmüştür.

Öğretmenlik, sadece okul ve sınıf ortamında öğrencilerle değil, okul dışında veliler ve toplumla da iç içe olan bir meslektir. Özellikle hizmet verdiği bölge ve toplum yapısı, kültürü de dikkate alındığında

öğretmenlerden beklentiler de değişebilmektedir. Şöyle ki, küçük bir köy ya da mezradaki bir öğretmen o belde için “köyün en önde gelen, en prestijli” kişisidir. O bölge için öğretmen “her şeyi bilendir”. Bununla birlikte öğretmen mezra, köy, kasaba ve şehir ayrımı yapılmaksızın nerede çalışırsa çalışsın en çok muhatap oldukları insan grubu kuşkusuz öğrencilerdir (Çelikten, Şanal, Yeni 2005: 213). Bu yüzden öğretmenlerin hem öğrenciler ve okulun hem de toplumun beklentilerine cevap verecek şekilde gerekli eğitimi almış olmalıdır.

5.2.ÖNERİLER

Uygulayıcılar İçin Öneriler

1. Öğretmen yetiştiren tüm fakültelerin okuma yazma öğretimi ve birleştirilmiş sınıf öğretimi üzerinde daha yoğun bir şekilde durmaları gerekir. Çünkü mesleğe yeni başlayan öğretmenler hala bu konuda sıkıntı yaşamaktadırlar. Halbuki sınıf öğretmenliği mezunu bir öğretmenin artık bu konularda sıkıntı yaşamaması gerekmektedir. Bundan dolayı fakültelerde sınıf öğretmenliği programları bu istek ışığında tekrar ele alınmalıdır.

2. Öğrencilerden ve veliden kaynaklanan problemlerin çözümlenebilmesi için veli ve öğrencilerin daha bilinçli hale getirilmesi gerekmektedir. Veli ve öğretmenlerin işbirliği içinde olması, velilerle kurulan sağlıklı iletişimle veli ve öğrenci kaynaklı problemler çözüme ulaşabilir. Ayrıca sınıf öğretmenleri bu tür problemleri çözerken mutlaka bunaldığında, okulda yardım alabileceği bir rehber öğretmen bulunmalıdır. Köylerdeki okullar da dahil tüm okullardaki rehber öğretmen ihtiyacı bakanlık tarafından giderilmelidir.

3. Artık günümüzde sobalı, lojmanı olmayan köy okullarının kalmaması için gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir. En ücra köşedeki okulların bile fiziki donanım açısından daha iyi duruma getirilmesi gerekmektedir. Tüm okullar öğretim araç gereçleri açısından donanımlı hale getirilmelidir. Bu konuda yerel yöneticiler ne Milli Eğitim Bakanlığı gerekli önlemleri almalıdır.

Araştırmacılar İçin Öneriler

1. Sınıf öğretmenlerinin problemleri incelenirken kırsal kesimde ve şehirde çalışan öğretmenler üzerinde bir araştırma yapılabilir.
2. Sınıf öğretmenleriyle, branş öğretmenlerinin problemleri karşılaştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Büyüköztürk,Ş. (1998) *Anket Geliştirme* http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2005_cilt3/sayi_2/133-151.
- Çelikten, M., Şanal, M., Yeni, Y.(2005). *Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri*.Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 19, 207-237.
- Doğan, C. (2005). *Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Politikaları ve Sorunları*, bilig, 35,133-149.
- Eğitim Terimleri Sözlüğü.(1974).
- Education World (2008) *Education World internet sitesi*. http://www.educationworld.com/preservice/making_plans (10.10.2011)
- Eleser, G. (2008). *İlköğretim Birinci Kademedeki Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Disiplin Problemleri ve Bunlarla Baş Etme Yolları*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (21. Baskı).Ankara: Nobel Yayınevi.

- Kılıç, D., Abay, S. (2009). *Birleştirilmiş sınıf uygulamasında öğretmenlerin öğrenme-öğretme sürecinde karşılaştığı problemlere ilişkin görüşleri*, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, (3), 623-654.
- Kilmen, S., Çıkrıkçı Demirtaşlı, N. (2009). *Sınıf Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme İlkelerini Uygulama Düzeylerine İlişkin Görüşleri*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 42(2), 27-55.
- Korkmaz, İ., Şaban, A., Akbaşlı, S. (2004). *Göreve Yeni Başlayan Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Güçlükler*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 10(38), 266-277.
11. MEB. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü. *Öğretmen Yeterlilikleri*. Ankara: MEB Yayınları. 2002.
- Özdemir, O., Özdemir, P., Kadak, M. T. Ve Nasıroğlu, S. (2012) *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry* 2012; 4(4):566-589
- Özpınar, R. ve Sarpkaya, M. (2010) *Köyde Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Sorunları* Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 27, 2010, ss. 17-29
- Pehlivan K.P (2008) “*Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyo-kültürel Özellikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Çalışma*” Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 4, Sayı 2, , ss. 151-168.
- Sadioğlu, Ö., Oksal, A. (2008). *Sınıf Öğretmenliğinden Mezun Olan Öğretmenlerle Başka Alanlardan Mezun Olan Sınıf Öğretmenlerinin İlkokuma Yazma Öğretiminde Yaşadıkları Güçlüklerin Karşılaştırılması*, İlköğretim-Online, 7(1), 71-90.
- Şenel, E.A. (1999). *Öğretmenlik sertifikası programına katılan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına öğretim uygulamalarının etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Talim ve Terbiye Dairesi Başkanlığı (1982). *Öğretmen Sorunları ve Eğitimleri Araştırması*. MEB basımevi. Ankara